

Projekt 08.02.2010 Grzegorz Lechowicz
kolegium redakcyjne :
Wojciech Chmielewski, Wojciech Dobrzański, Bożena Nieroda, Anna Serafin,
Marek Tarko, Mariusz Twardowski

Kodeks Etyki Zawodu Architekta

zwany dalej Kodeksem

ROZDZIAŁ I- Przepisy ogólne

- § 1 1. Kodeks etyki zawodu architekta obowiązuje członków Izby Architektów Rzeczypospolitej Polskiej zwanych dalej architektami.
2. Obowiązkiem architekta jest działać z honorem, przestrzegać norm etycznych oraz strzec godności zawodu.
3. Naruszeniem godności zawodu jest takie postępowanie architekta, które mogłoby go poniżyć w opinii publicznej lub podważyć zaufanie do zawodu.
4. Obowiązkiem architekta wykonującego zawód za granicą jest przestrzeganie norm zawartych w niniejszym kodeksie, jak również norm etyki zawodowej obowiązujących w kraju goszczącym.
- § 2 Architekt odpowiada dyscyplinarnie za naruszenie postanowień Kodeksu podczas działalności zawodowej, publicznej, a także w życiu prywatnym.
- § 3 Architekt ma obowiązek zwracania uwagi społeczeństwu, władzom i każdemu klientowi na znaczenie jakości rozwiązań architektonicznych. Swoim postępowaniem, również poza pracą zawodową, architekt nie może propagować nonszalancji i braku profesjonalizmu w podejściu do estetyki, prawa i sztuki budowlanej.
- § 4 Działanie architekta i jego postawa winny cechować się należnym szacunkiem do środowiska przyrodniczego i do spuścizny historycznej i kulturowej.
- § 5 Architekt działa niezależnie, bezstronnie, godnie i uczciwie. Dba, by jego postawa nie podważała zaufania do zawodu u tych, dla których i z którymi pracuje.
- § 6 Architekt powinien wykonywać czynności zawodowe według najlepszej woli i wiedzy, z należytą uczciwością, sumiennością i gorliwością. Obowiązkiem architekta jest stałe podnoszenie kwalifikacji zawodowych i dążenie do utrzymania wysokiej sprawności zawodowej.
- § 7 Z zawodem architekta nie wolno łączyć takich zajęć, które:
a) uwłaczałyby godności zawodu;
b) ograniczałyby niezależność i bezstronność zawodową.

ROZDZIAŁ II - Wykonywanie zawodu

- § 8 Architekt nie może usprawiedliwiać postuszeństwem ani lojalnością naruszenia Kodeksu.
- § 9 Architekt uznaje architekturę za podstawowy składnik kultury, promuje jej wartości i broni jej przed deprecjacją.
- § 10 Architekt szanuje całość dorobku architektonicznego i przyczynia się do jego rozwoju, kierując się w swej pracy przede wszystkim bezstronnymi kryteriami zawodowymi, które przedkłada nad wszelkie inne motywy działań.

§ 11	Architektowi nie wolno świadomie podawać nieprawdziwych informacji i danych projektowych.
§ 12	Architektowi nie wolno udzielać porad, które ułatwiałyby popełnienie przestępstwa lub wskazywałyby możliwość uniknięcia odpowiedzialności za czyn naganny.
§ 13	Architekt nie ponosi odpowiedzialności za prawdziwość danych podanych mu przez klienta oraz projektantów branżowych, powinien jednak zachować rozwagę przy ich wykorzystaniu podczas wykonywania czynności zawodowych.
§ 14	Obowiązkiem architekta jest posiadanie ubezpieczenia od odpowiedzialności cywilnej z tytułu wykonywania zawodu według zasad i w sposób ustalony przez Izbę.
§ 15	Architektowi nie wolno podjąć się projektu ani konsultacji, jeżeli uprzednio w tym temacie: a) przygotowywał materiały przetargowe lub konkursowe b) sprawował funkcję sędziego konkursowego lub członka komisji przetargowej
§ 16	Architekt jest uprawniony do promowania swojej działalności zawodowej pod warunkiem, że taka informacja i jej forma jest: a) zgodna z zasadami niniejszego „Kodeksu”; b) zgodna z przepisami obowiązującymi, zwłaszcza dotyczącymi ochrony konsumentów i zwalczania nieuczciwej konkurencji; c) nie wprowadzająca w błąd; d) przekazywana z poszanowaniem tajemnicy zawodowej;
§ 17	Architekt nie promuje się w sposób, który mógłby: a) stwarzać prawdopodobieństwo wywołania nieuzasadnionego oczekiwania co do wyników pracy architekta; b) powoływać się na osobistą znajomość urzędników; c) zawierać bezpośrednich porównań w zakresie jakości z innymi możliwymi do identyfikacji architektami lub ich krytyki; d) posługiwać się niestosowną lub natarczywą formą; e) zawierać jakiegokolwiek elementy ocenne.
§ 18	Architektowi nie wolno przyjmować od kolegi lub osoby trzeciej korzyści tytułem wynagrodzenia za skierowanie klienta. Nie narusza tego zakazu przekazywanie części honorarium z tytułu majątkowych praw autorskich dla autora kontynuowanego lub przerabianego dzieła.
§ 19	Architekci powinni służyć sobie radą i udzielać wzajemnej pomocy w pracy zawodowej, jeżeli nie koliduje to z interesem klienta.
§ 20	Architekt - pracodawca i opiekun zawodowy : -dokłada wszelkich starań dla należytego przygotowania praktykantów do wykonywania zawodu projektanta pod kątem umiejętności zawodowych i przestrzegania Kodeksu.
§ 21	Architekt - urzędnik: - z należyтым szacunkiem odnosi się do patentów i kolegów-projektantów - unika zachowań biurokratycznych - w rozstrzyganiu spraw jest bezstronny - nie recenzuje projektów ani ich autorów

- stosuje jednakowe kryteria w sprawach podlegających jego ocenie, również w aspekcie terminowym.
- w sytuacji, gdy interpretacja prawa jest nieunikniona, jeżeli tylko nie nastąpi przez takie działanie naruszenie interesów osób trzecich lub nie nastąpi umniejszenie walorów środowiskowych i kulturowych - interpretuje przepisy na korzyść osób biorących udział w procesie inwestycyjnym
- ujawnia stosowane interpretacje prawa i w tym zakresie współpracuje z Izbą Architektów.

§ 22 Architekt- pracownik:

- sumiennie wykonuje swoje obowiązki
- wykazuje inicjatywę i lojalność wobec pracodawcy.

§ 23 Architekt nie powinien dopuszczać do sytuacji naruszenia niezależności opinii a w szczególności nie wolno architektowi:

- zaciągać pożyczek u klienta lub kolegi, których sprawę analizuje.
- zawierać umów prowizyjnych zobowiązujących do stosowania w projekcie określonego systemu lub produktu

ROZDZIAŁ III - Stosunek do organów, przed którymi występuje architekt

§ 24 Architekt w swoich wypowiedziach i korespondencji nie grozi ani nie używa wyrażen czy zwrotów obraźliwych .

§ 25 Niedopuszczalne jest publiczne manifestowanie przez architekta zażyłości z osobami zatrudnionymi w urzędach .

ROZDZIAŁ IV - Stosunek do kolegów

§ 26 Architekt powinien przestrzegać w stosunku do kolegów zasad uprzejmości, lojalności i koleżeństwa.

Wszelkie uwagi o dostrzeżonych błędach w postępowaniu innego architekta powinien przekazać zainteresowanemu.

Poinformowanie organu izby o zauważonym naruszeniu Kodeksu i niekompetencji nie godzi w zasady solidarności zawodowej.

§ 27 Architekt nie narusza własności intelektualnej, w szczególności praw autorskich, innych osób, w tym:

- a/ uznaje wkład wniesiony w jego pracę przez innych.
- b/ nie korzysta i nie rozporządza całością utworu z naruszeniem praw pozostałych współtwórców,
- c/ zapewnia nierozzerwalność związku autora z utworem, między innymi poprzez umieszczenie jego nazwiska we wszystkich opracowaniach i publikacjach.
- d/ zastrzega w umowach z klientem obowiązek umieszczania nazwisk autorów w ramach wszelkich form prezentacji i promocji obiektu .

§ 28 Architekt zobowiązany jest do najwyższej lojalności wobec kolegów współpracujących przy projekcie oraz powstrzymywania się od jakichkolwiek działań naruszających taką lojalność również po zakończeniu współpracy.

§ 29 Architekt, w stosunku do innych architektów, kieruje się zasadami uczciwej konkurencji, a w szczególności :

- a) nie działa na rzecz pozbawienia innego architekta obowiązującej umowy

- b) nie dyskredytuje umiejętności i osiągnięć innych architektów
- c) nie wykorzystuje koneksji ani stanowiska w celu pozyskania zlecenia lub uzyskania uzgodnienia
- d) nie korzysta z pracy osób nie związanych umową

§ 30 Architekt nie korumpuje ani nie ulega korupcji

§ 31 1/Architekt nie podejmuje się kontynuacji pracy lub przeróbki dzieła innego architekta bez łącznego spełnienia poniższych warunków:
- uprzedniego powiadomienia go o tym fakcie. Przy braku danych adresowych za takie może być uznane zawiadomienie odpowiedniej okręgowej Izby Architektów
-zapewnienia należytej ochrony jego nabytych praw autorskich,
2/ autor dzieła pierwotnego może określić swoje wymagania artystyczne w zakresie kontynuacji lub zmiany.
3/ autorowi dzieła pierwotnego dysponującemu prawami majątkowymi lub zależnymi przysługuje wynikająca z ich zakresu rekompensata finansowa zgodnie z przyjętymi standardami w Izbie Architektów.
4/ przy istotnym zatarciu pierwotnego wyrazu architektonicznego dzieła wymagania pkt.2 i 3 nie obowiązują.
5/ w sprawach spornych rozstrzygają odpowiednie organy Izby

§ 32 Architekt, któremu zlecono ocenę pracy innego architekta, powiadamia go o tym, chyba że takie powiadomienie stoi w sprzeczności z przepisami prawa lub postanowieniami niniejszego Kodeksu.
Przy braku danych adresowych za powiadomienie uznaje się informację przekazaną do odpowiedniej Okręgowej Izby Architektów.

§ 33 Architekt nie podejmuje się oceny pracy osoby, z którą ma poważny zatarg osobisty ani bliskiej mu więzi pokrewieństwa, zależności służbowej i trwającej współpracy zawodowej.

§ 34 W razie sporu między architektami, należy wyczerpać przede wszystkim możliwości jego polubownego rozstrzygnięcia lub skorzystać z pośrednictwa właściwych władz izby.

§ 35 W przypadku kolizji zobowiązań architekta prymat ma uczciwość zawodowa.

W wypadku sporu z architektem zagranicznym na tle zawodowym należy dążyć do rozwiązań zmierzających do zażegnania konfliktu. Architekt nie może wszcząć postępowania wynikającego z takiego sporu przed poinformowaniem organizacji zawodowych, do których należą architekci – strony konfliktu, w celu umożliwienia tym organizacjom udzielenia pomocy w osiągnięciu porozumienia.

ROZDZIAŁ V - Stosunek do klientów

§ 36 Architekt podejmując się zlecenia gwarantuje właściwy standard wykonania czynności zawodowych.

§ 37 Architekt nie podejmuje się świadczenia usług zawodowych bez jednoznacznego i zrozumiałego dla obu stron uzgodnienia z klientem wzajemnych zobowiązań oraz wysokości honorarium lub sposobu jego wyliczenia.

Nie dotyczy to udziału w konkursach architektonicznych.

§ 38 Niedopuszczalne jest zawieranie przez architekta umowy z klientem, która uzależniałaby zapłatę honorarium za projekt od innych czynności czy okoliczności, nie związanych z opracowaniem, na których przebieg architekt nie ma wpływu. Dotyczy to w szczególności uzależnienia wypłaty honorarium od ostatecznego wyniku sprawy (np. od uzyskania pozwolenia na budowę.) Architekt może zawrzeć umowę przewidującą dodatkowe honorarium za czynność pełnomocnika oraz za pozytywny wynik sprawy. Architekt nie podejmuje zobowiązań terminowych w zakresie czynności, na których wykonanie nie ma wpływu, w szczególności obowiązku uzyskania aktów administracyjnych i innych dokumentów w określonym terminie.

§ 39 Architekt zobowiązany jest zachować dyskrecję chroniąc interes klienta o ile ten nie dopuścił możliwości upublicznienia ustaleń i zamiarów. Architekt zobowiązuje swoich współpracowników i personel oraz wszelkie osoby zatrudnione przez niego podczas wykonywania działalności zawodowej do przestrzegania obowiązku zachowania dyskrecji zawodowej.

§ 40 **ROZDZIAŁ VI - Praca w samorządzie. Stosunek do organów Izby**

§ 41 Pełnienie funkcji w organach Izby jest prawem i obowiązkiem każdego architekta-członka Izby

§ 42 Architekt wybrany do organów Izby obowiązany jest do pełnienia swej funkcji i współdziałania w realizacji podstawowych zadań samorządu z najwyższą starannością.

§ 43 Architekt obowiązany jest okazywać szacunek organom Izby.

§ 44 Członek organów Izby, w razie tymczasowego zawieszenia go w czynnościach zawodowych, rezygnuje z pełnienia powierzonej funkcji .

§ 45 Architekt obowiązany jest stosować się do regulacji, uchwał i innych decyzji organów Izby.

§ 46 Architekt obowiązany jest stawić się na każde wezwanie organów Izby, a ewentualne niestawiennictwo powinien niezwłocznie usprawiedliwić. Architekt ma obowiązek udzielić organom Izby żądanych wyjaśnień w wyznaczonym terminie.

§ 47 Zawinione niepłacenie składki członkowskiej stanowi naruszenie zasad etyki zawodowej.

§ 48 Architekt obowiązany jest współdziałać z organami Izby we wszystkich sprawach dotyczących zawodu architekta.

§ 49 Organami Izby w rozumieniu niniejszego „Kodeksu”, są organy Statutowe Izby Architektów RP.